

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANKARA HALK EKMEK VE UN FAB.A.Ş.

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8
8.	EKLER.....	14

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu	3
Tablo 2: Bağlı Ortaklık ve İştirakler Tablosu	3
Tablo 3: Personel Fazla alıřma Süreleri	9

KISALTMALAR

AŞ : Anonim Şirket

BOBİ FRS : Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı

EPDK : Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu

TMS : Türkiye Muhasebe Standartları

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. İş Kanunu'nda Belirlenen Yıllık Fazla Çalışma Süresine İlişkin Sınırın Aşılması
2. Vadesinde Tahsil Edilmeyen Alacaklar İçin Yıl Sonunda Faiz Tahakkuk Ettirilmemesi
3. Serbest Tüketici Durumundaki Şirketin Elektrik Enerjisi Alımını İhalesiz Gerçekleşirmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası AŞ, Ankara Büyükşehir Belediyesi, Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü, Türkiye Genel İşçiler Sendikası, Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Toptancılar AŞ, Ankara Bakkallar ve Bayiler Derneği, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü ve Ankara ve Civarı Tüketim Kooperatifleri Birliği tarafından, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 70'inci maddesi ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 1979 yılında belde halkının ekme, unlu mamül gibi ihtiyaçlarını karşılamak maksadıyla kurulmuştur.

Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası AŞ.'nin faaliyet alanı şirket ana sözleşmesinde gösterilmiş olup genel olarak, un fabrikası işletmeciliği, unlu mamuller, tatlı üretimi ve satışı, market işletmeciliği ve tarım ve hayvancılık ile iştigal etmektedir.

Şirket tarafından yürütülen iş ve işlemlerde tabi olunan temel mevzuat hükümleri şunlardır;

- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu,
- 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'dur.

İşçi ve işveren hakları, sorumlulukları ve ilişkileri ile işçilerin özlük hakları ve çalışma şartlarıyla ilgili kuralları belirleyen mevzuat ise;

- 4857 sayılı İş Kanunu
- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'dur.

Vergi ve buna ilişkin sorumluluklar ile ilgili kuralları belirleyen temel mevzuat;

- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu
- 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu
- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu
- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'dur.

Şirketin gerçekleştirdiği her türlü mal, hizmet alımı ve yapım işi ifasının hangi kurallar çerçevesinde yapılacağını belirleyen mevzuat aşağıda sıralanmıştır:

- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve ikincil mevzuat
- 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve ikincil mevzuat

Belediye ile ilişkileri düzenleyen temel mevzuat ise;

- 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu
- 5393 sayılı Belediye Kanunu'dur.

Şirket bu Kanunlara tabi olmakla birlikte, bu Kanunlar uyarınca çıkarılan ikincil mevzuata da tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunmaktadır. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilmekte, pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olabilmektedir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır.

Şirketin Yönetim Kurulu, ortakları temsilen 8 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 15.03.2022 tarihli Genel Kurul kararı ile seçilmişlerdir.

Şirketin bünyesinde yönetimden sorumlu bir Genel Müdür, iki Genel Müdür Yardımcısı ve 8 kişiden müteşekkil Yönetim Kurulu bulunmaktadır. Şirketin idari yapısında, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Satış ve Pazarlama Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, İnsan Kaynakları Müdürlüğü, Satın Alma Müdürlüğü, Üretim Müdürlüğü, Teknik Hizmetler Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Müdürlüğü, Kırsal Kalkınma ve Üretici Örgütleri Müdürlüğü ve Ar-Ge Kalite Yönetim Kontrol Müdürlüğü yer almaktadır. Şirket bu yapı içerisindeki görev ve hizmetlerini 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi iş sözleşmesi ile çalışan 649 personel ile yerine getirmektedir.

1.3. Mali Yapı

Şirket sermayesi 05.07.2022 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul kararı ile 200.000.000,00 TL'ye çıkartılmıştır. Bu sermayenin 194.000.000,00 TL'si Ankara Büyükşehir Belediyesi, 5.100.000,00 TL'si Türkiye Genel Hizmetler İşçileri İş Sendikası, 660.000,00 TL'si Ankara Bakkallar Bayiler ve Esnaf Odası, 220.000,00 TL'si PORTAŞ AŞ. ve 20.000,00 TL'si BELKO Limited Şirketi tarafından taahhüt edilmiş olup, 80.000.000,00 TL'si ödenmiştir. Taahhüt edilen sermayenin $\frac{3}{4}$ ü yönetim kurulunun alacağı karara göre 24 ay içerisinde ödenecektir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, şirketin %97,01 oranındaki hissesine sahiptir. Şirketin 31.12.2022 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Ortak Unvanı /Adı	Vergi Kimlik Numarası	Sermaye	Ödenmiş Sermaye	Ödenmemiş Sermaye	Sermaye Oranı %
Ankara Büyükşehir Belediyesi	690040398	194.000.000,00	77.600.720,00	116.399.280,00	97,00%
Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası	8790018843	5.100.000,00	2.039.995,50	3.060.004,50	2,55%
Ankara Bakkallar Bayiler Esnaf Odası	0690035526	660.000,00	263.997,00	396.003,00	0,33%
Portaş A.Ş.	7320065197	220.000,00	87.226,75	132.773,25	0,11%
Belko Limited Şirketi	1620043853	20.000,00	8.060,75	11.939,25	0,01%
TOPLAM		200.000.000,00	80.000.000,00	120.000.000,00	100%

Şirketin iştirakleri, BELKO, BEL-PA, BUGSAŞ, ANKET, ANFA, PORTAŞ, BELPLAS ve BELTAŞ'tan oluşmaktadır. Şirket iştiraklerinin payları toplamı 7.678.322,38 TL tutarındadır.

Tablo 2: Bağlı Ortaklık ve İştirakler Tablosu

Şirketler	Vergi kimlik numarası	Sermayesi	Sermaye oranı %
Bel-Ko	1620043853	241.000.000,00	0,38
Bel-Pa	1620043918	20.000.000,00	0,08
Bugsaş	0080077852	90.000.000,00	0,05
Anket	0690012552	120.000.000,00	0,04
Anfa	0690012705	95.000.000,00	7
Belplas	1630025728	30.000.000,00	0,04
Beltaş	1630026230	30.000.000,00	0,01
Portaş	7320065197	130.000.000,00	0,000005

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenmektedir. 2021 yılı aktif toplamı 6.283.900 TL'yi veya net satışları toplamı 12.567.300 TL'yi aşan üretim ve hizmet işletmeleri, 2022 yılına ilişkin maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadırlar.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketlerin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tabloları, eklerini ve şirketin yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlayıp genel kurula sunması gerekmektedir. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılması gerekmektedir.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise,

Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bağımsız denetime tabi olacak işletmeleri belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. 2018/11597 sayılı BKK'da (ve söz konusu kararın yerini alan 30.11.2022 tarihli 2022/6434 sayılı Cumhurbaşkanı Kararında) bağımsız denetime tabi olacak şirketlere ilişkin ölçütler belirlenmiştir. Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası Anonim Şirketi bu kapsamda bağımsız denetime tabidir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından alınan ve 19.09.2018 tarih 30540 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararına göre bağımsız denetime tabi olup TFRS'yi uygulama zorunluluğu bulunmayan işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında BOBİ FRS'nin uygulanmasına; ancak söz konusu kurum, kuruluş ve işletmelerin isteğe bağlı olarak TFRS'leri uygulayabileceğine karar verilmiştir. Bu minvalde Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası AŞ, bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS / TFRS'de öngörülen finansal tabloları (Finansal Durum Tablosu, Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu, Özkaynak Değişim Tablosu ve Nakit Akış Tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter Defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın

8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütölmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin

doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası AŞ 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında olmadığından yasal zorunluluk bağlamında bu kanun ve ikincil mevzuat ile öngörülen iç kontrol sistemi ile ilgili olarak değerlendirme yapılmamıştır.

Diğer taraftan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun yönetim ve temsil ile ilgili esaslar başlığı altında yönetim kurulunun görev dağılımını düzenleyen 366'ncı maddesinin 2'nci fıkrasında düzenlenen "*Yönetim kurulu, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir*" hükmü ile şirketlerde iç kontrol sisteminin bir unsuru olan denetim komitelerinin kurulması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmiş ancak bu düzenleme ile belli bir ölçütü esas alan, bir gereklilik ya da zorunluluk öngörülmemiştir.

Aynı Kanun'un 378'inci maddesinde ise; "*Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Diğer şirketlerde bu komite denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhâl kurulur ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda verir. (2) Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır*" denilmektedir.

Kanun'un 366'ncı ve 378'inci maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, borsada işlem gören şirketlerde iç kontrol sisteminin kurulması bir zorunluluk iken diğer şirketlerde isteğe bağlı bırakılmıştır. Ancak Kanun'un 378'inci maddesinde belirtildiği üzere denetçinin gerekli görüp bunu yazılı olarak yönetim kuruluna bildirmesi halinde diğer şirketlerde de iç kontrol sisteminin kurulması zorunludur.

6102 sayılı Kanun'un anılan maddeleri uyarınca Şirket Yönetim Kurulu tarafından uzman bir "komite" kurulması ve bu "komite" tarafından değerlendirme raporu hazırlanması hususunda herhangi bir zorunluluk bulunmadığından, bir iç kontrol birimi kurulmamış ve bu bağlamda Şirket'in iç kontrol sistemine ilişkin bir değerlendirme yapılmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası AŞ'nin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İş Kanunu'nda Belirlenen Yıllık Fazla Çalışma Süresine İlişkin Sınırın Aşılması

Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası A.Ş'nin personel işlemlerin incelenmesi neticesinde, İş Kanunu'nda yıllık olarak en fazla 270 saat fazla çalışma yaptırılabilceğinin belirtilmesine rağmen, Şirket bünyesinde çalışan işçilere bu sınırlamanın oldukça üzerinde saatlerle fazla çalışma yaptırıldığı görülmektedir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun "Çalışma ücreti" başlıklı 41'nci maddesinde, fazla saatlerle çalışmak için işçinin onayının alınmasının gerektiği ve fazla çalışma süresinin toplamın bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamayacağı hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı Kanun'un 41'inci maddesine dayanarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yayımlanan İş Kanunu'na İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliğinin 5'nci maddesinde, "*fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz. Bu süre sınırı, işyerlerine veya yürütülen işlere değil, işçilerin şahıslarına ilişkindir*" denilmektedir.

İş Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan Yönetmelikte fazla çalışma süresinin istisnai durumlar haricinde yıllık 270 saat ile sınırlandırıldığı görülmektedir. Bu durum, genel bakımdan çalışma süresi olan haftada en çok kırkbeş saatin asıl olduğu, fazla çalışmanın ise istisnai bir durum olarak yıl içinde belirli sınırlar dâhinde işçinin onayı alınarak yaptırılabilceğini göstermektedir.

Şirket bünyesinde çalışan işçilere ait fazla çalışma süreleri incelendiğinde, yıllık olarak belirlenen 270 saatin üzerinde çok sayıda personele fazla çalışma yaptırıldığı anlaşılmaktadır. Tablo 3'de "yıllık fazla çalışma süresi" en fazla olan ilk sekiz personel örnek olarak yer verilmiş olup, personelin birçoğunun yıllık üst limitin üzerinde çalıştığı görülmektedir. Bu durum fazla çalışmanın bir istisna durum olmaktan çıkarılıp, Şirket bünyesinde bir çalışma şekli haline getirildiğini göstermektedir.

Tablo 3: Personel Fazla Çalışma Süreleri

Sıra	Personel Sicil No	Birimi	Yıllık Fazla Çalışma Süresi (Saat)
1	02.FA.754	Unlu Mamuller	919
2	02.FA.637	Unlu Mamuller	856
3	03.FA.922	Toplama	847
4	03.FA.927	Toplama	826,50
5	02.FA.778	Unlu Mamuller	819
6	02.FA.503	Endüstriyel Üretim	773,50
7	02.FA.686	Endüstriyel Üretim	771
8	02.FA.753	Unlu Mamuller	711

Şirket yetkilileri tarafından gönderilen cevapta, günlük üretilen ekmek sayısının artması ve unlu mamüllerin üretiminde nitelikli ve tecrübeli eleman çalıştırma gereksinimi nedeniyle yıllık fazla çalışma sürelerinin aşıldığı belirtilmektedir. Bununla birlikte, fazla çalışma uygulamasının mevzuata uygun biçimde yürütülebilmesi için, 2022 yılı içinde 50 yeni üretim personelinin işe alındığı, artan iş gücü ihtiyacının önüne geçebilmek için üretim sürecinde

makinalaşma süreçlerinin geliştirildiği belirtilmektedir.

Her ne kadar, yeni personel alımlarının yapıldığı ve artan işgücü ihtiyacının önüne geçmek için fabrikada üretim altyapısının makinalaştırılmasına yönelik yatırımların gerçekleştirildiği belirtilse de, aynı konunun 2020 yılı denetim raporunda da bulgu konusu yapıldığı, iki yıllık süreç içinde uygulamanın düzeltilmeyip benzer şekilde devam ettirildiği anlaşılmaktadır.

BULGU 2: Vadesinde Tahsil Edilmeyen Alacaklar İçin Yıl Sonunda Faiz Tahakkuk Ettirilmemesi

Şirketin mali tablolarının incelenmesi neticesinde, “120 Alıcılar” hesabında kayıtlı bulunan alacaklardan tahsilatı süresi içinde yapılamayanlara gecikme faizi tahakkuk ettirilmediği, sadece asıl alacağın kayıtlarda bulunduğu tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun “Ticari İşlerde Faiz” başlıklı 8’inci maddesi uyarınca ticari işlerde sözleşmenin tarafları, gecikme faizi alınmasını ve uygulanacak faiz oranını sözleşmede serbestçe belirleyebilirler. Taraflar, sözleşmede temerrüt faizi oranını belirlememişlerse, 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun’un 2’nci maddesinin ilk fıkrasına göre; temerrüde düşen borçlu, geçmiş günler için 1’inci maddede belirlenen kanuni faiz orana göre temerrüt faizi ödemeye mecburdur. Bununla birlikte, 3095 sayılı Kanun, bazı şartlarda daha yüksek orandan temerrüt faizi talep edilebilmesine imkân tanımaktadır. Mezkûr Kanun’un 2’nci maddesine göre, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nın önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli avanslar için uyguladığı faiz oranı, 1’inci maddeyle belirlenen orandan fazla ise, bu oran üzerinden gecikme faizin hesaplanması gerekmektedir.

Hesaplanan gecikme faiz tutarlarının tahakkuk ettirilerek muhasebe sistemine kaydedilmesi gerekmektedir. 26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan 1 Seri No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nin “Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları” başlıklı (c) bendinde, işletmelerin faaliyet alanı kapsamındaki işlerden kaynaklanan temerrüt faizi gelirlerinin "649 Faaliyetlerle İlgili Diğer Olağan Gelir ve Karlar" hesabında kaydedilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Karşılık hesap olarak da, asıl alacağın takip edildiği “120 Alıcılar” hesabının borçlandırılması gerekmektedir.

Şirket yetkilileri tarafından, vadesinde tahsil edilmeyen bir alacağın tahsilinden önce faizin tahakkuk ettirilerek kayıtlara yansıtılmasının muhasebesel ve vergisel açıdan problemler

ortaya çıkarabileceği bu yüzden bahse konu hakkında özelge talep edildiği ifade edilmektedir.

Tekdüzen muhasebe sistemimiz tahakkuk esasına dayanmaktadır. Tahakkuk esasında işlemler ve olaylar, nakit akımlarının ne zaman olduğuna bakılmaksızın, ortaya çıktıklarında kaydedilmesi gerekmektedir. Sözleşme hükümlerinin zamanında yerine getirilmemesine bağlı olarak ortaya çıkan ve şirket açısından sözleşmeye bağlı bir alacak haline gelen gecikme faizi tutarlarının asıl alacak gibi nakit akışına bağlı olmaksızın muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

BULGU 3: Serbest Tüketici Durumundaki Şirketin Elektrik Enerjisi Alımını İhalesiz Gerçekleştirilmesi

Serbest tüketici durumunda olan Şirketin elektrik enerjisi ihtiyacını ihale mevzuatında belirlenen usuller yerine, elektrik dağıtım şirketiyle doğrudan sözleşme yapmak suretiyle temin ettiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesi uyarınca, Kanun'a tabi idarelerin mal veya hizmet alımları ile yapım işleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülmektedir. Aynı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde, mal; "satın alınan her türlü ihtiyaç maddeleri ile taşınır ve taşınmaz mal ve haklar" şeklinde tanımlanmıştır.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na dayanılarak çıkarılan 30.05.2018 tarih ve 30436 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği'nin "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 4'üncü maddesinde; serbest tüketici, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) tarafından belirlenen elektrik enerjisi miktarından daha fazla tüketimde bulunması veya iletim sistemine doğrudan bağlı olması veya organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini haiz olması nedeniyle tedarikçisini seçme hakkına sahip gerçek veya tüzel kişi şeklinde tanımlanmıştır.

"Serbest tüketici kapsamı ve elektrik tedariki" başlıklı 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasının (c) bendinde; bir önceki takvim yılında serbest tüketici limitini aşan miktarda elektrik tüketilen kullanım yerinin kullanım hakkına sahip ya da kullanım hakkını edinen tüketicilerin serbest tüketici kabul edileceği ifade edilmiştir.

"İkili anlaşma kapsamında yer alan tüketicilerin hak ve yükümlülükleri" başlıklı 39'uncu maddesinin birinci fıkrasında; serbest tüketicilerin, tüketim miktarı serbest tüketici limitini geçen her bir ölçüm noktası için ayrı bir tedarikçi ile ikili anlaşma yapılabileceği belirtilmiştir.

4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ve Kurul Başkanlığı" başlıklı 5'inci maddesi altıncı fıkrasının (b) bendinde de, "her yılın Ocak ayının sonuna kadar serbest tüketici tanımına ilişkin limitlerdeki indirimleri belirlemek ve yeni limitleri yayımlamak" EPDK'nın görevleri arasında sayılmıştır. Bu bağlamda, serbest tüketici limiti her yıl EPDK tarafından yeniden değerlendirilmekte ve uygun görüldüğü ölçüde düşürülmektedir. Bu doğrultuda EPDK Kararı ile 2022 yılı için serbest tüketici limiti yıllık 1.100 kWh elektrik tüketimi ve üzeri olarak belirlenmiştir.

Diğer yandan, 17.06.2011 tarihli ve 2011/DK.D-105 sayılı Kamu İhale Kurulu Düzenleyici Kararı'nda, serbest tüketici olan idarelerin elektrik ihtiyaçlarını 4734 sayılı Kanun çerçevesinde mal alımı ihalesi olarak temin etmeleri gerektiği; Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 13.10.2011 tarihli ve 9 no.lu Elektronik Haberleşme Hizmeti, Elektrik ve Doğalgaz Alımı Genelgesi'nde de, 4734 sayılı Kanun kapsamında bulunan idarelerce, serbest tüketici olmaları halinde elektrik ihtiyaçlarının ihale yolu ile temin edilmesinin esas olduğu; ancak, piyasada rekabet koşullarının oluşmaması veya 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan limitlerin aşılması halinde söz konusu ihtiyaçların doğrudan temin yoluyla karşılanabileceği ifade edilmiştir.

İlgili mevzuat uyarınca, serbest tüketici olmaları halinde, Kanun kapsamındaki idarelerin elektrik enerjisi ihtiyaçlarını ihaleyle veya piyasa araştırmasına dayalı olarak doğrudan temin yoluyla temin etmelerinin esas olduğu açıktır.

Yapılan incelemede, Şirketin 2021 yılı toplam elektrik sarfiyatının 5.145.194 kWh olduğu, 2022 yılı için EPDK tarafından belirlenen limit dikkate alındığında, Şirketin serbest tüketici niteliğini taşıdığı, dolayısıyla elektrik enerjisi ihtiyacını 4734 sayılı Kanun'da belirtilen usullerden biriyle karşılaması gerekirken tedarikçiden doğrudan alım şeklinde karşıladığı tespit edilmiştir. Yasal düzenleme gereğince Şirketin elektrik enerjisi ihtiyacının ihale yoluyla karşılanması, piyasada rekabet koşullarının oluşmaması veya yıllık tüketim miktarının yukarıda belirtilen limitleri aşmaması halinde ise doğrudan temin usulünün kullanılması gerekmektedir.

Şirket yetkilileri tarafından, Şirketin hâlihazırda mevcut olan elektrik alımına ilişkin sözleşmesinin süresinin sona ermesinden sonra bulgu doğrultusunda hareket edileceği ifade edilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
İş Kanunu'nda Belirlenen Yıllık Fazla Çalışma Süresine İlişkin Sınırın Aşılması	2020	Yerine Getirilmedi	"İş Kanunu'nda Belirlenen Yıllık Fazla Çalışma Süresine İlişkin Sınırın Aşılması" başlıklı bulgu Raporun "Diğer Bulgular" başlıklı kısmında 1 nolu Bulgu olarak yer aldı.
Vadesinde Tahsil Edilemeyen Alacaklar İçin Yıl Sonunda Gecikme Faizi Tahakkuk Ettirilmemesi	2020	Yerine Getirilmedi	"Vadesinde Tahsil Edilmeyen Alacaklar İçin Yıl Sonunda Faiz Tahakkuk Ettirilmemesi" başlıklı bulgu Raporun "Diğer Bulgular" başlıklı kısmında 2 nolu Bulgu olarak yer aldı.